

ВІДГУК

опонента

доктора економічних наук, професора

Полозової Тетяни Василівни

на дисертаційну роботу Грузіної Інни Анатоліївни

«Методологія створення та функціонування компетентної організації»,

яку подано до захисту в спеціалізовану вчену раду Д 64.055.01

у Харківському національному економічному університеті

імені Семена Кузнеця

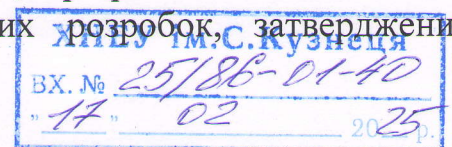
на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук

за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

Актуальність теми дисертації, її зв'язок з науковими програмами, планами, темами досліджень

Наслідки військового вторгнення росії на територію України, що проявляються у зниженні виробництва продукції, скороченні частки зовнішньої торгівлі, неможливості повноцінної господарської діяльності на територіях бойових дій, відтоці кваліфікованих кадрів за кордон, зниженні купівельної спроможності населення, є руйнівними для української економіки. Одночасно вони стали поштовхом до активізації процесу підготовки України до інтеграції у європейський економічний простір. Підвищуючи ймовірність доступу країни до допомоги ЄС, до європейських грантів та інвестицій, наближення рівня розвитку національної економіки до рівня країн-членів ЄС, це змусить українські організації вирішувати коло проблем, пов'язаних зі зростанням конкуренції, зниженням попиту українського покупця через доступність європейської продукції, впливом транснаціональних компаній, виштовхуванням менш успішних організацій з ринку через монополізацію галузей. Актуальною стає необхідність забезпечення компетентності українських організацій, що дозволить їм конкурувати з більш досвідченими гравцями ринку. Це досягається шляхом постійного розвитку з метою вирішення управлінських задач на різних стадіях життєвого циклу за рахунок використання необхідних для цього компетенцій, обумовлюючи періодичне відновлення організації та подовження тривалості її успішного функціонування. Необхідність вивчення характеру діяльності організації на різних стадіях життєвого циклу, переліку актуальних управлінських задач та напряму зміни структури організаційної компетентності внаслідок різної значущості її складових, підкреслює актуальність проблематики дослідження Грузіної І. А., його мети та окреслених завдань.

Актуальність теми дисертації Грузіної І. А., її науково-теоретична та практична цінність підтверджується відповідністю пріоритетним напрямам розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності, визначених Законом України від 21 грудня 2023 р. № 3534 «Про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності», пріоритетним тематичним напрямом наукових досліджень і науково-технічних розробок, затверджених

Постановою КМУ від 30 квітня 2024 р. № 476 «Про затвердження переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 31 грудня року, наступного після припинення або скасування воєнного стану в Україні», тематиці науково-дослідних робіт Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, зокрема: «Формування мотиваційної стратегії управління персоналом» (номер державної реєстрації 0109U001222), де здобувачкою обґрунтовано доцільність проведення оцінки компетенцій співробітників за попередньо сформованою їх класифікацією та обраними критеріями оцінювання у межах розробки мотиваційної стратегії управління персоналом; «Формування комунікаційної стратегії підприємства в умовах глобалізації» (номер державної реєстрації 0123U103107), де авторкою зроблено акцент на розвитку маркетингово-збутової компетенції організації у межах функціональної складової компетентності шляхом формування та реалізації комунікаційної стратегії за допомогою використання соціальних мереж; «Концептуальні засади та моделі управління сучасним бізнесом» (номер державної реєстрації 0118U007186), де внесок авторки полягає у підтвердженні необхідності врахування компетенцій співробітників, як передумови їх продуктивної діяльності, при побудові системи управління персоналом у контексті забезпечення ефективного управління підприємствами різних сфер та масштабів бізнесу.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, їх достовірність, новизна і практична значущість

Найважливіші теоретичні та практичні результати дисертаційної роботи, які відрізняються науковою новизною та особистим внеском дисертантки, полягають у такому: розроблено науково-методичний підхід до створення компетентної організації, що враховує варіантність реалізації залежно від першопричини здійснення процесу (підр. 2.2, с. 174); визначено зміст поняття «структура організаційної компетентності» (підр. 4.2, с. 316–317); розроблено концепцію створення та функціонування компетентної організації (підр. 2.3, с. 201–202, 204); розроблено науково-методичний підхід до аналітичного забезпечення трансформації структури компетентності за стадіями життєвого циклу організації (підр. 4.4, с. 357 – 380); визначено сутність поняття «компетентна організація» та її основні детермінанти (підр. 1.3, с. 90–91, 95); доповнено класифікацію організацій ознакою «за рівнем компетентності» (підр. 1.3, с. 98–100, 523–525); уточнено класифікацію організаційних компетенцій шляхом їх розподілу за складовими структури компетентності та доповнення ознаками прояву у діяльності (підр. 4.3, с. 352–355, 772–780); уточнено трактування сутності поняття «життєвий цикл організації», що допускає періодичне відродження організації та її перехід до стадії оновлення (підр. 4.1, с. 300–301); розвинуто методичний підхід до визначення актуальної стадії життєвого циклу організації шляхом розрахунку інтегральних індексів за блоками показників прибутковості, ділової активності, ліквідності, фінансової стійкості та загального інтегрального індексу життєвого циклу організації у процесі формування структури компетентності організації та визначення напрямку її трансформації (підр. 5.1, с. 395–399); розвинуто положення методологічного базису дослідження

організації на метатеоретичному науковому рівні, що надає можливість поєднання емпіричного та теоретичного рівнів дослідження, традиційного та інноваційного інструментаріїв визначення організації (підр. 1.1, с. 45, підр. 2.3, с. 182–183); уточнено понятійно-категоріальний апарат дослідження компетентної організації в частині трактування ключових дефініцій: організація, тезаурус організації, парадигма (підр. 1.2, с. 60–81); удосконалено класифікацію індивідуальних компетенцій шляхом виокремлення м'яких особистісно-соціальних (soft skills) та жорстких діяльнісних (hard skills) компетенцій у якості необхідного базису для формування компетенцій організаційного рівня (підр. 1.4, с. 112, 121); розвинуто методичний підхід до обґрунтування пріоритетного впливу показників діяльності організацій, як індикатору компетентності, та компетенцій, необхідних для їх досягнення, на стан національної економіки (підр. 3.2, с. 226–255); удосконалено методичний підхід до визначення перспектив функціонування організацій за умови членства України у ЄС, що враховує позиції країни серед країн-учасниць ЄС шляхом аналізу загального індексу глобалізації КОФ та результати аналізу динаміки, структури, співвідношення обсягів номінального і реального ВВП, як індикатору стану національної економіки (підр. 3.1, с. 210–225, підр. 3.3, с. 256–290).

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, сформульовано його мету та завдання, визначено методи дослідження, відображено наукову новизну, зазначено відомості про публікації та апробацію основних наукових результатів.

Мета роботи (с. 28), необхідність вирішення пов'язаних з її досягненням завдань (с. 28–29), обумовили структуру дослідження, послідовність відображення та обґрунтування результатів з різним ступенем наукової новизни. Дослідження внутрішніх властивостей організацій, їх спроможності до розвитку та періодичного оновлення обумовили доцільність розробки науково-методичних підходів до створення компетентних організацій, визначення перспектив їх функціонування в умовах непередбачуваності та динамічності ринкових процесів з урахуванням актуальної структури компетентності, ймовірного напрямку її трансформації залежно від зміни позиції організації на кривій життєвого циклу.

У першому розділі роботи «Теоретико-методологічні аспекти визначення компетентної організації» розвинуто понятійно-категоріальний апарат дослідження компетентної організації в частині трактування ключових дефініцій предметної області, уточнено класифікації організацій та індивідуальних компетенцій як чинника формування компетентності організації. Це досягалось: 1) систематизацією підходів до дослідження організації з виділенням комплексного підходу до вивчення її внутрішньої будови, процесів функціонування і розвитку з огляду на необхідність врахування системно-процесуальних проявів в організації (с. 45); 2) формуванням «тезаурусу організації» та описом сукупності термінів відображення сутності і змісту компетентної організації (с. 66–81); 3) визначенням компетенцій та компетентності основними детермінантами компетентної організації (с. 90–91), що дозволило сформулювати авторський погляд на трактування сутності поняття «компетентна організація» (с. 95); 4) доповненням класифікації організацій ознакою «за рівнем компетентності» (с. 523–525); 5) обґрунтуванням взаємозв'язку між індивідуальними компетенціями та компетентністю організації, що обумовило виділення м'яких

особистісно-соціальних та жорстких діяльнісних компетенцій працівників у якості необхідного базису для формування компетенцій організаційного рівня (с. 112, 121).

Другий розділ роботи «Науково-методологічні засади створення компетентної організації» акцентує увагу на розробці науково-методичного підходу до створення та забезпечення ефективного функціонування компетентної організації (с. 174) в умовах динамічного ринку, що здійснено на підставі її ретельного дослідження на метатеоретичному науковому рівні (с. 182–185); обґрунтуванні концепції з акцентом на необхідність трансформації структури компетентності організації за стадіями її життєвого циклу, що сприяє розвитку методології створення та функціонування компетентної організації (с. 201–206). Підґрунтям для досягнення результатів стало: 1) дослідження генезису наукових підходів до проектування організації, можливостей їх використання для створення компетентних організацій (с. 135–148); 2) уточнення сутності та змісту поняття «організаційне проектування» для усвідомлення переліку та послідовності основних етапів створення компетентної організації (с. 147–148); 3) узагальнення типології організаційних структур управління (с. 154), визначення ступеня їх застосовності при створенні компетентних організацій, приймаючи до уваги необхідність врахування впливу чинників середовища на вибір структури управління у контексті досягнення стратегічних організаційних цілей (с. 165); 4) визначення та дотримання послідовності дослідження компетентної організації на метатеоретичному науковому рівні (с. 182) з прийняттям синергетичної парадигми як його методологічної основи (с. 534); 5) систематизація теорій (с. 535–538), побудова когнітивної схеми взаємозв'язку методологічних принципів (с. 539–547) та обґрунтування методів наукового дослідження (с. 548–551) для узагальнення концепції створення та функціонування компетентної організації та визначення зв'язку її основних складових (с. 552–559).

Третій розділ дисертації «Перспективи функціонування організацій в сучасних умовах економіки України» присвячений розвитку методичних підходів до обґрунтування пріоритетності впливу результатів діяльності організацій на стан національної економіки (с. 225–255) та визначенню перспектив їх функціонування за умови членства України у ЄС (с. 210–226, 256–290). Необхідність підтвердження гіпотези про пріоритетний вплив результатів діяльності організацій, як свідчення певного рівня компетентності, на стан національної економіки, як середовища їх функціонування, спрямувало дослідження на: 1) аналіз обсягів, динаміки, галузевої та регіональної структури ВВП, як індикатору стану економіки та тенденцій її розвитку (с. 210–226); 2) вивчення тенденцій розвитку українських організацій шляхом їх аналізу на мезорівні, що підтвердило високу їх концентрацію у декількох регіонах-лідерах (с. 226–232); 3) обґрунтування доцільності розвитку організацій у межах регіонів, нарощування обсягів їх державної підтримки шляхом аналізу динаміки регіонального ВВП порівняно з темпами приросту кількості регіональних організацій (с. 233–237); 4) виявлення соціального ефекту від діяльності організацій, що проявляється у кількості створюваних робочих місць та частки зайнятого населення в організаціях малого, середнього та великого бізнесу (с. 237–244); 5) дослідження обсягів виробленої та реалізованої продукції, їх динаміки та співвідношення у представників різного за масштабами бізнесу, їх внеску у формування загального прибутку України, що пов'язано з різним переліком

компетенцій у межах складових компетентності (с. 245–252); 6) окреслення перспектив функціонування організацій за умови членства України у ЄС шляхом визначення місця країни у рейтингу країн ЄС на підставі аналізу значення та динаміки загального індексу глобалізації КОФ (с. 259–262); 7) поглиблений аналіз економічної складової глобалізації з оцінкою обсягів міжнародної торгівлі країни, рівня інноваційної активності організацій, їх галузевого розподілу з урахуванням ступеню достатності державної підтримки інноваційної сфери, стану та динаміки інвестиційних процесів (с. 262–290).

Четвертий розділ роботи «Методичне забезпечення створення та функціонування компетентної організації» основними результатами має: уточнення сутності поняття «життєвий цикл організації» внаслідок необхідності врахування можливості її відродження шляхом розвитку компетенцій (с. 300–301); обґрунтування доцільності визначення змісту поняття «структура організаційної компетентності» (с. 316–317); удосконалення класифікації організаційних компетенцій шляхом їх розподілу за складовими структури компетентності (с. 352–355); науково-методичний підхід до аналітичного забезпечення трансформації структури компетентності за стадіями життєвого циклу організації (с. 359–381). Їх досягнення відбувалось на основі: 1) виявлення переваг існуючих моделей життєвого циклу, систематизації та логіко-змістовного групування його стадій з акцентом на формування уніфікованої моделі життєвого циклу (с. 312); 2) формування простору управлінських завдань (с. 391–394) шляхом монографічного аналізу, доповненого аналізом практики функціонування сучасних організацій, їх розподілу за стадіями життєвого циклу організації з акцентом на виділення головних характеристик, основної мети та проміжних цілей діяльності на кожній стадії (с. 804–817); 3) формування простору компетенцій, визначення їх взаємозв'язків та впливу на загальну компетентність організації (с. 319–320); 4) структурування компетентності, що спирається на аналіз результатів опитування експертів та формування їх узгодженої думки щодо її складових (с. 346–355); 5) формування карти звернень керівників до компетенцій, визначення їх частоти для вирішення актуальних завдань кожної стадії життєвого циклу у напрямку підтвердження пріоритету складових/груп/підгруп та компетенцій у межах стадій (с. 359–362, 846–858); 6) виявлення перерозподілу у частоті звернень до складових компетентності по мірі проходження організацією стадій життєвого циклу для підтвердження гіпотези про трансформацію структури компетентності внаслідок зміни позиції організації на кривій життєвого циклу (с. 859–863).

П'ятий розділ дисертації «Інструментарій формування структури компетентності організації» результатом має удосконалення методичного підходу до визначення актуальної стадії життєвого циклу організації з акцентом на забезпечення можливості ідентифікації стадій з однаковим інтервалом значень інтегральних індексів у ході формування структури компетентності організації та визначення напрямку її трансформації (с. 395–399). Це реалізовано за допомогою: 1) обґрунтування вибору підходу до визначення актуальної стадії життєвого циклу українських організацій, що спирається на дослідження їх фінансового стану та тенденцій його зміни (с. 387–394, 864–868); 2) побудови кривих життєвого циклу організацій на підставі значення загального інтегрального індексу життєвого циклу

організації (с. 415–419); 3) формування структури компетентності організацій та визначення напрямів її зміни на різних стадіях життєвого циклу з урахуванням обраного сценарію організаційного розвитку, що обумовлено зміною пріоритетних управлінських завдань та потреби у необхідних для їх успішного вирішення компетенцій (с. 427, 430–432).

Наукові положення, висновки і рекомендації, викладені у дисертаційній роботі, рефераті та публікаціях за темою дисертації, є належним чином обґрунтованими, логічними та достовірними. Вони базуються на опрацюванні надбань вітчизняних та зарубіжних наукових шкіл з питань побудови та управління організаціями, розробки стратегії їх діяльності в динамічних умовах зовнішнього середовища, закономірностей формування організаційної структури та обґрунтування напрямів удосконалення управління персоналом як важливого чинника забезпечення ефективності функціонування організацій у довгостроковій перспективі. Сформульовані висновки та розроблені рекомендації є результатом всебічного та об'єктивного аналізу досліджуваних явищ, здійсненого за допомогою сучасного наукового інструментарію. Застосування сукупності загальновизнаних методів наукового пізнання дало змогу вирішити поставлені завдання та досягнути мети дослідження. Суттєва інформаційна база дослідження, що складають нормативні документи з питань управління організаціями; офіційні статистичні дані з баз Державної служби статистики України, НБУ, Міністерства фінансів України, МОН України, Світового банку, Європейського банку реконструкції і розвитку, Організації економічного співробітництва і розвитку, МВФ, ДП «Український інститут інтелектуальної власності»; результати міжнародних спостережень, оприлюднені KOF Swiss Economic Institute; звіти та аналітичні публікації; дані фінансової звітності, оприлюднені на офіційних сайтах організацій, підтверджує високий рівень достовірності отриманих наукових результатів, які опубліковані у 27 наукових працях, у тому числі 2 розділах у колективних монографіях, 5 статтях у наукових періодичних виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, 20 статтях у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, та апробовані на 11 міжнародних науково-практичних конференціях.

Дисертаційна робота містить 20 таблиць, 71 рисунок та 39 додатків, характеризується завершеною структурою, логічною послідовністю та науковим стилем викладення матеріалів, повнотою висвітлення змісту розділів та отриманих наукових результатів, їх графічним і табличним представленням. Зміст дисертації відповідає меті та окресленим завданням дослідження.

Ознайомлення зі змістом дисертації та реферату надає підстави для визнання достатнього ступеня обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій згідно із встановленими вимогами та відповідності дисертації Грузіної І. А. спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Теоретична цінність і практична значущість наукових результатів

Теоретична цінність отриманих у роботі результатів полягає у науковому обґрунтуванні та розробленні теоретичних і методологічних положень щодо створення компетентних організацій й забезпечення їх ефективного функціонування у динамічних умовах зовнішнього середовища. Серед найважливіших теоретичних здобутків дисертаційної роботи можна визначити такі:

визначення змісту поняття «структура організаційної компетентності» (с. 316–317);

уточнення сутності поняття «життєвий цикл організації» (с. 300–301);

уточнення понятійно-категоріального апарату дослідження компетентної організації в частині трактування його ключових дефініцій (с. 60–67);

тлумачення сутності основних детермінант компетентної організації – «компетенція» та «компетентність» – та теоретичне обґрунтування змісту поняття «компетентна організація» (с. 90–91, 95);

розвиток положень методологічного базису дослідження організації на метатеоретичному науковому рівні та методології створення та функціонування компетентної організації (с. 45, 182–183, 201–202, 204);

удосконалення класифікацій організацій (с. 98–100, 523–525), організаційних (с. 352–355, 772–780) та індивідуальних компетенцій (с. 112, 121).

Окремі теоретичні результати дослідження, зокрема, такі, що стосуються розвитку положень методологічного базису дослідження організації, вивчення її внутрішньої будови та процесів функціонування, методології створення компетентної організації та забезпечення її ефективного функціонування впроваджено у процес підготовки здобувачів першого (бакалаврського) та третього (освітньо-наукового) рівнів вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (довідка від 18.04.2024 № 24/86-20-41).

Практична цінність результатів дисертації полягає у:

розробці науково-методичного підходу до створення компетентної організації (с. 174);

розробці науково-методичного підходу до аналітичного забезпечення трансформації структури компетентності за стадіями життєвого циклу організації (с. 359–381);

удосконаленні методичного підходу до визначення актуальної стадії життєвого циклу організації (с. 395–399);

розвитку методичного підходу до обґрунтування пріоритетності впливу на стан національної економіки показників діяльності організацій, що є індикатором їх компетентності на ринку (с. 226–255);

розвитку методичного підходу до визначення перспектив функціонування організацій за умови членства України у Європейському Союзі (с. 210–225, с. 256–290).

Практична значущість результатів дослідження підтверджена їх впровадженням у діяльність організацій: ТОВ «ЄВРОТЕХЕЛЕКТРОМОНТАЖ» (довідка від 28.02.2024 № 349/24); ТОВ «Торгівельна компанія «ПАРТНЕР» (довідка

від 22.03.2024 № 149/24); ПСП «Прибуток» (довідка від 08.05.2024 № 56); ПФ «Лідер» (довідка від 06.05.2024 № 14/24); ТОВ «Стандарт Білдінг Плюс» (довідка від 23.04.2024 № 83/2024).

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях

Основні наукові результати дисертації опубліковано у 38 наукових працях, у тому числі: у 2 розділах колективних монографій, 5 статтях у періодичних наукових виданнях, що індексуються в базах даних Scopus та Web of Science; 20 статтях у наукових фахових виданнях України, 11 публікаціях за матеріалами конференцій. Загальний обсяг публікацій – 50,8 ум. друк. арк., з них особисто автору належить 20,21 ум. друк. арк. Ознайомлення зі змістом наукових праць підтверджує повноту відображення основних результатів дослідження, їх обговорення на міжнародних науково-практичних конференціях свідчить про достатній рівень апробації.

Відповідність дисертації визначеній спеціальності та встановленим вимогам МОН України

Дисертаційна робота Грузіної Інни Анатоліївни відрізняється дотриманням вимог щодо стилю, логіки викладення матеріалу, обсягу, структури та оформлення, що забезпечило вирішення поставлених завдань відповідно до визначеної мети. За змістом основних наукових положень, висновків і практичних рекомендацій дисертаційне дослідження є завершеною науковою працею. Представлені у роботі результати, що відрізняються різним ступенем наукової новизни, не були представлені у дисертації, поданої Грузіною І. А. на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук.

Зміст і результати дисертаційної роботи відповідають паспорту спеціальності 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) та профілю спеціалізованої вченої ради Д 64.055.01 із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). За структурою та оформленням дисертаційна робота Грузіної І. А. відповідає вимогам МОН України, що затверджені наказом від 12.01.2017 № 40 зі змінами від 31.05.2019.

Ідентичність змісту реферату та основних положень дисертаційної роботи

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані у роботі, викладені у рефераті, що відповідає встановленим вимогам, змісту дисертації, відрізняється логічною послідовністю викладення матеріалів дослідження та дозволяє оцінити ступінь досягнення поставлених завдань, рівень наукової новизни та практичну значущість основних результатів. Аналіз реферату, матеріалів дисертації та публікацій свідчить про академічну доброчесність автора та представлених розробок.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертаційної роботи

Визначаючи позитивні сторони роботи, слід звернути увагу на певні дискусійні моменти, що не знижують теоретичної та практичної цінності представленої до захисту дисертації Грузіної І. А., однак потребують додаткової аргументації:

1. У роботі наведено класифікацію індивідуальних компетенцій (рис. 1.5, с. 112, рис. 1.6, с. 121), що ґрунтується на результатах монографічного аналізу. Однак, при побудові структури компетентності (табл. 4.10, рис. 4.4, с. 353–355) до розгляду приймаються лише особистісно-соціальні та діяльнісні компетенції, які увійшли до складу базової складової компетентності організації. Незрозумілою є доцільність вивчення повного переліку індивідуальних компетенцій, якщо вони не використовуються у подальшому дослідженні та не впливають на формування структури компетентності організації.

2. Розмежування чинників зовнішнього та внутрішнього впливу на формування структури управління організацією на регульовані та нерегульовані (рис. 2.2, с. 165) потребує доповнення їх розподілом за силою впливу та обґрунтуванням необхідності їх врахування у процесі створення компетентної організації.

3. У процесі здійснення аналізу інноваційної активності українських організацій (с. 265–277, рис. 3.21–3.26) окремі висновки спираються на дослідження показників 2020–2022 рр. Доцільним вважається оновлення даних з метою підвищення об'єктивності та актуальності сформульованих висновків.

4. Автором запропоновано для визначення рівня компетентності експертів використання апробованої практиками методики (с. 338–341), обґрунтовано необхідність зміни окремих критеріїв (Додаток Ц, табл. Ц.1, с. 598), що пов'язано з їх адаптацією до змін у сфері освіти (рівні освіти) та законодавстві, що регулює дотримання організаціями вимог з визначення трудового стажу співробітників. Однак, додаткового обґрунтування потребує вибір шкали для бальної оцінки рівня компетентності експертів. У тексті роботи зазначено про її зміну, але відсутнє пояснення, що саме було змінено, та підстави для здійснення змін.

5. Якщо було здійснено обґрунтовані зміни у методиці визначення рівня компетентності експертів та підтверджено необхідність їх врахування у реалізації процедури оцінювання шляхом апробації на реальних організаціях, вважається доцільним доповнення основних наукових результатів дослідження, зокрема, розвитком підходу до визначення рівня компетентності експерта.

6. У роботі поряд із цікавим підходом до визначення актуальної стадії життєвого циклу організацій (підр. 5.1–5.2, с. 386–420) бракує прикладів комплексного аналізу індикаторів якісного характеру, зокрема, віку, розмірів організації, її організаційної структури або стилю управління, що може призводити до дещо штучних висновків.

7. Рис. 5.15–5.20, с. 427, 430–432 дисертаційної роботи визначають 2024 рік результатом обраного керівництвом сценарію розвитку організації. Незрозумілими є підстави цього вибору та процедура його реалізації.

Зазначені дискусійні положення та зауваження не знижують загальну позитивну оцінку дослідження, отриманих висновків та сформульованих рекомендацій.

Загальний висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертаційна робота Грузіної Інни Анатоліївни є завершеною-кваліфікаційною науковою працею, результати якої дозволяють вирішити актуальне науково-практичне завдання щодо створення та ефективного функціонування компетентних організацій в актуальних ринкових умовах. Дослідження виконане на високому науковому рівні, містить теоретичні та методологічні положення, науково-методичні підходи і практичні рекомендації, що забезпечили досягнення мети роботи та вирішення поставлених завдань. Наукові публікації Грузіної І. А. відображують основні положення наукової новизни, що мають теоретичне значення та практичну цінність для сучасних організацій у контексті забезпечення їх компетентності на ринку.

На підставі рецензування дисертаційної роботи Грузіної Інни Анатоліївни на тему «Методологія створення та функціонування компетентної організації» вважаю, що за змістом, актуальністю, новизною та важливістю представлених до захисту наукових результатів, положень та висновків, їх обґрунтованістю, достовірністю та практичною цінністю робота відповідає вимогам «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 року № 1197, які висуваються до докторських дисертацій, а її автор, Грузіна Інна Анатоліївна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Опонент:

завідувач кафедри економічної кібернетики
та управління економічною безпекою
Харківського національного
університету радіоелектроніки,
доктор економічних наук, професор

Тетяна ПОЛОЗОВА

Підпис Полозової Т.В. засвідчую:

Учений секретар
Харківського національного
університету радіоелектроніки,
кандидат технічних наук, доцент

Ірина ЖАРИКОВА